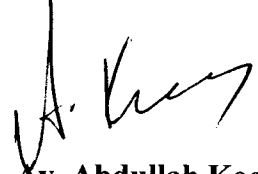

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

65 yaş ve üstü çalışan yaşlıları incelediğimizde güvencesizlik ile yaşlı çalışanlar arasında bir bağ olduğu düşünülmektedir. Bu açıdan bu bölümde güvencesizlik ve yaşlı çalışanlar arasındaki söz konusu bağı vurgulamak için ilk olarak güvencesizlik kavramı irdelenmekte ve daha sonra yaşlı çalışanlar ile olan ilişkisi ele alınmaktadır. Güvencesizlik dar anlamıyla bireyin ekonomik bağımsızlığını ve gücünü sağlamlaştıracak garantilerden yoksun olması anlamına gelirken, geniş anlamıyla sosyal statü kaybı ve kişinin bir sosyal güçsüzlük içerisinde olması demektir. Bu geniş değerlendirmeye ek olarak güvencesizlik, sosyal statü kaybının yarattığı stres, yalnızlık, işe yaramazlık, yabancılaşıma gibi duyguların da içinde bulunduğu sosyal şart ve konumlar bütünü olarak ortaya çıkmaktadır. Bu yönüyle güvencesizlik sadece çalışma ilişkileri ve ekonomik bölüşüm sorunlarını değil ama aynı zamanda bireysel ve sosyal psikoloji ile bunun toplumda bıraktığı etkileri de açıklamaktadır. Güvencesizliğin son on yıllarda farklı toplumsal kesimleri çeşitli derecelerde etkilediği düşünülmektedir. Güvencesizlikten etkilenen gruplar toplumun büyük bir kesimini kapsadığı gibi, bu gruplar arasında güvencesizliği deneyimleme derecesi farklılıklar göstermektedir. Bu kavram ile anılan gruplar arasında bugüne kadar daha çok gençler, kadınlar, çeşitli kimlik grupları, çalışanlar ve işsizler öne çıkmıştır. Ülkede de son yıllarda güvencesizlik kavramı daha çok gençlerle ilişkilendirilmiştir. Ancak yaşlıların ve özellikle 65 yaş ve üstü çalışanların güvencesizliği de son derece önemli bir toplumsal olgudur. Güvencesizlik ve buna eşlik eden belirsizlik hissi kişilerin bağımlılığını artırabilmekte, onları manipülasyona açık hale getirmekte ve sosyal anlamda güçsüzleştirmektedir.

Güvencesizliğin kendini bireylerin yaşamında çeşitli safhalarda gösterdiği düşünülmektedir. Bunlardan ilki iş ararken ve işsizlik anında, ikincisi iş bulunduğu takdirde işyerinde, üçüncüsü ekonomik kaynaklar içindeki ilişki ve konumlanmada, dördüncüsü psikolojik planda ve hissedilen bireysel – sosyal duygulardadır. Güvencesizlik tüm bu sosyal konum ve ilişkilerde bireyin kendine ekonomik bir güvenlik ve garanti oluşturamaması, bu güvenlik ve garantinin ona işyeri ya da yasal mevzuat tarafından sunulmaması, varsa da bunları kullanamaması durumudur.

Yaşlı çalışanların bu safhaların çeşitli kısımlarında bir zamanlar yer almış oldukları ve bugün bunun izini taşıdıkları ya da bugün işgücünde olmaları yönüyle halen bu safhalarda yer aldıkları düşünülmektedir. Öte yandan, bu belirsizlik evrenini daha da derinleştiren ve genişleten bir başka durum ise ekonomik kaynaklardan alınan payın yetersizliği ve bu durumun bireyi kendi haricinde gelişen sosyal olay ve aktörlere bağımlı kılmasıdır. Bireyin yeterli gelir ve servet garantisi oluşturmaması, yeterli sosyal yardım alamaması, birikim yapamaması, bir güvence sağlayacak konut ya da meskene sahip olamaması, aile yardımı dışında ek ve aylık gelire sahip olmaması onu hem işyerinde hem de sosyal yaşamda oluşabilecek bütün risklere karşı hazırlıksız hale getirmektedir.

Bu bağlamda;

1. Ülkenin giderek yaşlanan toplum yapısını göz önüne alan bir sosyal politika oluşturulması ve yaşlı güvencesizliğini azaltacak sosyal olanakların 65 yaş ve üstünden başlayarak giderek artırılması için bakanlığınızın bir çalışması mevcut mudur? Değilse gerekçesi nedir?
2. Yaşlı bireylere yönelik ücretsiz kamusal hizmetlerin sayısının ve etkinliğinin artırılması ve bunların kullandırılması için gerekli bilgilendirmenin hane düzeyinde yapılması için bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?
3. Yaş ayrımcılığını aşmaya yönelik nesiller arası ortak etkinliklerin ve farkındalığın artırılması, okullarda ve kamusal hayatta gerekli bilgilendirme kampanyasının yapılması için nasıl bir yol izlemeyi düşünüyorsunuz?
4. Yaşlı bireylerin yalnızlık hislerini azaltmak ve dış dünyayla temaslarını artırmak için telefon/tablet/bilgisayar gibi teknolojik imkanların onlara sunulması. Bununla paralel olarak bu araçları kullanabilmeleri ve aynı zamanda dijital okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi için kurs ve eğitim faaliyetlerinin sağlanması gerektiği bilinmekte midir?
5. Konut sahibi olmayan 65 yaş üzeri bireyler için düzenli ve periyodik kira ve erzak yardımı yapılmamasının gerekçesi nedir?
6. Emekli aylıklarının bireylerin insani ve onurlu bir hayat sürmesi için artırılmamasının nedeni nedir?